

Per mail verzonden
postbus@prvlimburg.nl

Tevens per post verzonden naar
Gedeputeerde Staten van Limburg
Ter attentie van het Cluster VTH
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Uw kenmerk:
Zaaknummer 2019-203297

Ons kenmerk:
ZW_WijnenEgchel_Dec2020

Betref:
Zijnswijze ontwerpbesluit
vergunning Tuinbouwbedrijf
Wijnen B.V.

17 december 2020, Gouda

Geacht college,

Van 12 november 2020 dateert uw ontwerpbesluit waarin u aangeeft voornemens te zijn een vergunning te verlenen op grond van de Wet natuurbescherming (hierna 'Wnb') voor het bedrijf Tuinbouwbedrijf Wijnen B.V. aan de Molenheg 10 te Egchel (hierna 'het bedrijf'). U verleent de vergunning omdat u de zekerheid zou hebben verkregen dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden.

Namens de Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A., Waldeck Pyrmontsingel 18, 6521 BC te Nijmegen (hierna 'MOB') geef ik hierbij de navolgende zienswijze naar aanleiding van dit besluit.

1. Aanvraag onduidelijk en op cruciale punten onnavolgbaar

In de aanvraag is de volgende tabel opgenomen:

Tabel 1: Exceloverzicht totaal NO_x-emissies behorend bij de aanvraag.

R1K1 Installatie										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Installatie	Vermogen [kW]	X-coördinaat [m]	Y-coördinaat [m]	Hoogte [m]	NOx emissie 2012 [kg/jaar]	Energie 2012 [GJ/jaar]	Bedrijfsduur 2012 [h]	NOx emissie 2020 [kg/jaar]	Energie 2020 [GJ/jaar]	
2										
3	Biomassa	281	196635	369744	12	0		21983		
4	WKK E1	3119	196245	369919	15	14757	108509	4636	3125	117021
5	WKK E2	3119	196248	369926	15	13741			3418	113537
6	WKK E3	3119	196250	369930	15	12265			0	
7	WKK E4	?	196266	369928	15	10509	72474	4964	1059	7300
8	Ketel 1	7000	196252	369943	9	530			202	5764
9	Ketel 2	7000	196248	369936	7	530			228	14964
10										
11	Totaal					52333	335592		30013	258586
12										

Hierin wordt een totale NO_x-emissie van 52.333 kg/jaar (2012) genoemd. Onduidelijk is of dit de vergunde of de gerealiseerde emissie is. Wij nemen aan dat dit de gerealiseerde NO_x-emissie is. Wij probeerden dat te verifiëren met de landelijke emissieregistratie, waarin dit bedrijf *niet* voorkomt. Hoe kan dat? Immers, deze vracht zit ruim boven de drempelwaarde. Wilt u op dit punt expliciet ingaan in uw beantwoording van zienswijzen en dit specificeren? Graag ook aangeven waar deze getallen in de landelijke registratie voorkomen. Wij troffen ze evenmin aan in het PRTR-register.

In de tabel ontbreekt de ammoniakemissie. Deze zal niet nul zijn in 2020.

In de tabel ontbreekt in kolom 10 het heel belangrijke getal van de door de BMC geproduceerde hoeveelheid energie. Waarom is die niet opgenomen? Een indicatieve berekening laat zien dat dit getal circa 270.000 GJ/jaar moet bedragen, uitgaande van 10 MWth en 7.500 bedrijfsuren. Betreft de biomassa WKK- installatie alleen het opwekken van warmte of ook van elektriciteit? Graag verduidelijken. Er worden verschillende vermogens genoemd van de BMC. Hoeveel bedraagt het uiteindelijk geïnstalleerde vermogen?

Dit getal van 270.000 GJ/jaar ontbreekt daarom ook in de som van 258.586 GJ/jaar. Dit moet dus circa 528.586 GJ/jaar zijn. Oftewel ruim een verdubbeling! Dit is nergens in de aanvraag vermeld. Evenmin troffen wij deze constatering aan in de considerans.

Betreft kolom 7 alleen warmte? Idem kolom 10. Of is dit het totaal van warmte en elektriciteit? Ook dit dient te worden verduidelijkt.

In kolom 15 komen bedrijfsuren voor van > 20.000 uur. Volgens ons zitten er maximaal 8.760 uur in een jaar. Graag verduidelijken.

Uit de aan de vergunning gekoppelde Aeriusberekening:

Tabel 2: Resultaten Aeriusberekening van de beoogde situatie

	29 oktober 2020, 16:41	2020	Berekend voor natuurgebieden
	Situatie 1	Situatie 2	Vershil
NO _x	34,80 ton/j	27,11 ton/j	-7.691,28 kg/j
NH ₃	< 1 kg/j	584,60 kg/j	584,32 kg/j

In tabel 1 worden andere getallen gebruikt dan in voorgaande tabel 2. Graag een verduidelijking.

De getallen in de aanvraag zijn in hoge mate inconsistent, onduidelijk en deels waarschijnlijk onjuist.

2. NO_x- en NH₃-emissieconcentraties van de BMC niet gespecificeerd

De gegevens inzake de NO_x- en NH₃-emissieconcentraties van de BMC ontbreken. Los van de emissies dient ook van beide waarden gespecificeerd te worden waarmee is gerekend. Voor bijvoorbeeld NO_x is in de aanvraag 21.983 kg/jaar opgenomen. Hoe is dit getal tot stand gekomen? Wat is het debiet en met welke concentraties is gerekend?

Verder is onduidelijk waarom in de Aeriusberekening is uitgegaan van 15.954 kg NO_x/jaar in plaats van het eerdergenoemde getal van 21.983 kg/jaar? Hoe wordt dit verschil verklaart? Hetzelfde geldt voor de ammoniakvracht in de Aeriusberekening.

3. Stroomlevering aan derden?

Het is onduidelijk of de geproduceerde elektriciteit alleen voor intern gebruik is of ook aan derden wordt geleverd. De activiteit waarvoor vergunning is afgegeven ziet op het exploiteren en wijzigen van een glastuinbouwbedrijf. Echter, uit gegevens van de KVK blijkt dat het bedrijf valt onder de navolgende hoofdcategorie in de SBI-onderverdeling zoals aangehouden door de KVK: 'Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en/of gekoelde lucht'. In onderhavig geval is het bedrijf verder onderverdeeld bij: 'Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht', subcategorie 'Productie van elektriciteit; transmissie en distributie van elektriciteit en aardgas'.

Ziet het totaal aan beoogde NO_x-emissies van 27.109,79 kg per jaar uitsluitend op het 'exploiteren en wijzigen van een glastuinbouwbedrijf' (dus intern gebruik), of is het gebruik jegens derden daarin ook opgenomen? Een verduidelijking omtrent het geheel aan activiteiten van het bedrijf is op zijn plaats. Is de geproduceerde elektriciteit alleen voor intern gebruik of wordt ook aan derden geleverd?

4. Forse toename van energieproductie

In 2012 bedroeg de energieproductie 335.592 GJ. Deze gaat nu verdubbelen naar circa 528.586 GJ/jaar. Waarom is dat door u niet gesignaleerd? Wordt ook naar derden warmte en/of elektriciteit geleverd?

5. Referentieniveau NO_x-vracht onduidelijk/Nieuw vergunde stikstofvracht mogelijk hoger dan referentieniveau

Uit de aanvraag blijkt het navolgende:

Uit tabel 2 blijkt dat de vergunning verleend onder de Wet milieubeheer bij besluit van 25 januari 1994, vigeerde op referentiedatum 10 juni 1994. Dit is tevens de situatie met de laagst toegestane NO_x-emissie sinds de relevante referentiedata. Deze situatie is weergegeven in tabel 3.

Bron	Emissie (kg NO _x /jaar)	Emissie (kg NH ₃ / jaar)
WKK 1 (oud)	15.083,00	-
Ketel 1 (oud)	7.509,00	-
Ketel 2 (oud)	7.509,00	-
Ketel 3 (oud)	4.693,00	-
Zwaar vrachtverkeer	4,07	< 1
Middelzwaar vrachtverkeer	0,97	< 1
Personenauto's (westelijke richting)	< 1	< 1
Personenauto's (oostelijke richting)	1,46	< 1
Totaal	34.800,50	< 1

Tabel 3 situatie met laagst toegestane NO_x-emissie sinds de relevante referentiedata

Hoe zijn deze getallen berekend? Graag alsnog specificeren.

In de bovenstaande tabel ontbreekt de op grond van het Activiteitenbesluit vergunde NO_x-emissie/jaar op het moment voordat de BMC in werking gaat, dus in 2019/2020. Voor aardgas is dat 70 mg/Nm³. Er staan geen debieten in de aanvraag. Daarmee kan in 2019/2020 vergunde vracht worden berekend. Dit is de laagst vergunde emissie. Noch de aanvraag noch de ontwerpbeschikking is hierover duidelijk. Hierdoor is verificatie onmogelijk.

Wij verzoeken u om in uw beantwoording van onze zienswijzen hierop in te gaan en een kolom toe te voegen met de op grond van het Activiteitenbesluit in 2019/2020 actuele vergunde emissie voordat de BMC van start ging. Deze vergunde emissie is lager dan in 2012.

6. Op papier gaat de stikstofemissie en stikstofdepositie omlaag, in werkelijkheid is echter sprake van een toename.

Het grootste probleem met deze BMC is dat in de praktijk de stikstofemissie en van daaruit de stikstofdepositie op natuurgebieden fors omhoog gaat in plaats van omlaag. Dit is eenvoudig in te zien. Immers, aardgas gaat deels worden vervangen door biomassa. Uit de bovengenoemde tabel kan worden afgeleid dat de NO_x-emissie bij houtstook 0,08 kg/kJ bedraagt en bij gasstook 0,027 kg/GJ. Kortom: een factor drie toename en een factor drie verslechtering.

Conclusie: zelfs bij een gelijkblijvende totale energie output gaat de gerealiseerde stikstofdepositie op natuurgebieden omhoog. Dit is niet onderkend noch acceptabel.

Daarbij komt dan ook nog de verzurende werking van SO₂, HCl en HF bij. Hier wreekt zich tevens het probleem dat een m.e.r.-beoordeling ontbreekt, waardoor de ongewenste toename van depositie van stikstof, SO₂, HCl en HF onopgemerkt is gebleven.

7. SO₂-, HCL- en HF-emissies vergeten

Niet alleen sprake is van NO_x- en NH₃-emissies maar ook van SO₂, HCL en HF. Dit zijn ook verzurende en etsende stoffen die op natuurgebieden kunnen deponeren. Het moet bij de provincie toch bekend zijn dat bij verbranding van hout en biomassa de volgende stoffen vrijkomen: NO_x, SO₂, HCl, HF, cadmium, kwik en andere zware metalen, dioxinen en furanen (extreem risicovolle stoffen, zie RIVM-website), en soms ook NH₃ (ammoniak) ingeval van toepassing van DeNO_x.

Uit de natuurvergunning van de BMC van Diemen van 10 april 2020:

Overige verzurende stoffen

Volgens één van de op het ontwerpbesluit ingediende zienswijzen (nr. 14) zouden er vanuit de geplande biomassacentrale van Vattenfall niet alleen de vermestende/verzurende stoffen stikstofoxide en ammoniak worden uitgestoten, maar ook andere verzurende stoffen, zoals zwaveldioxide (SO₂), zoutzuur (HCl) en waterstoffluoride (HF). Dit was voor Vattenfall aanleiding om een rapport hierover te laten opstellen door RHDHV: 'Depositie verzurende stoffen en zware metalen Vattenfall Diemen'. Uit dit rapport blijkt dat de biomassacentrale te Diemen inderdaad ook de verzurende stoffen zwaveldioxide (SO₂; 19.812 kg/jr), zoutzuur (HCl; 6.257 kg/jr) en waterstoffluoride (HF; 1.043 kg/jr) uitstoot. Omdat Vattenfall de uitstoot van verzurende/vermestende stoffen niet wil laten toenemen ten opzichte van het ontwerpbesluit, heeft Vattenfall de jaarlast van NO_x en NH₃ voor de al bestaande installaties zodanig teruggebracht, dat de totale emissie en depositie van verzurende/vermestende stoffen iets lager uitkomt dan in het ontwerpbesluit. Hierdoor leidt de emissie van de verzurende stoffen SO₂, HCl en HF in totaal niet tot een toename van verzuring van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

3. De maximale emissie van de biomassaketel mag niet meer bedragen dan voor SO₂: 19.812kg/jaar, HCl: 6.257kg/jaar, HF: 1.043kg/jaar.

De BMC van Wijnen heeft een vermogen dat circa 10% bedraagt van dat van Diemen. De centrale van Diemen beschikt over een betere gasreiniging dan van Wijnen.

Zelfs als we de SO₂, HCl en HF-vrachten van Diemen door 5 delen voor een schatting van de emissie van de BMC van Diemen dan nog is evident dat dit in de overwegingen had moeten worden meegenomen én verdisconteerd in de Aeriusberekeningen.

HF staat voor anorganische fluoriden die niet of vrijwel niet bijdragen in verzuring (SO₂ en HCl doen dat wel) maar in lage concentraties al een etsende werking hebben.

Op ecologische gronden bestaat er voor de bescherming van de natuur daarom een ecologische MTR- en VR-norm van respectievelijk 50 en 0,5 nanogram/m³ aan fluoriden in de lucht. Er dient daarom een aparte toetsing te worden uitgevoerd of de VR-norm voor fluoriden niet wordt overschreden.

Dat deze stoffen niet in het Aeriusmodel zitten komt doordat Aerius focust op landbouwemissies met name ammoniak en NO_x. Verkeersemisies en vliegtuigemisies worden met Aerius ook niet goed berekend, dat wil zeggen: de stikstofdepositie van deze bronnen wordt te laag berekend. Omdat Aerius niet is ontworpen voor het berekenen van de deposities van biomassacentrales zal rekening moeten worden gehouden met via het Activiteitenbesluit vergunde emissies en zuurdeposities van 200 mg/Nm³ SO₂, 10 mg/Nm³ HCl en 5 mg/Nm³ HF. Voor HF dient een aparte immissieberekening te worden uitgevoerd om na te gaan of aan de VR-norm voor fluoride in natuurgebieden wordt voldaan. Pas met een volledige toetsing aan alle bovengenoemde natuurschadelijke stoffen is sprake van een complete aanvraag.

Gezien de te verwachten te hoge depositie van zure (NO_x, SO₂, HCl) en etsende stoffen (HF) op de Natura2000-gebieden is onderhavige aanvraag niet vergunbaar.

8. Verkeer/aan en afvoer biomassa en producten

De verkeersbewegingen zoals opgenomen in de Aeriusberekening zijn niet voldoende onderbouwd en lijken niet aannemelijk. Los van de in de Aeriusberekening opgenomen aan- en afvoer van biomassa ziet de vergunning tevens op de 'exploitatie van glastuinbouw'. Onvoldoende is toegelicht hoe de beschreven aantallen verkeersbewegingen zich verhouden tot deze activiteit. Derhalve kan niet met zekerheid uitgegaan worden van de juistheid van de aan het besluit ten grondslag liggende Aeriusberekening.

9. Passende beoordeling/m.e.r.-beoordeling ontbreken

Uit rechtsoverweging 7.2.1. behorend bij de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 11 november jl. (met zaaknummer LEE 20/2888) blijkt naar oordeel van de rechter dat:

‘aan een passende beoordeling in ieder geval de eis moet worden gesteld dat hij is opgesteld door een deskundige, inzicht geeft in de emissies van een project en een beoordeling inhoudt van de gevolgen van die emissies voor de betrokken natuurgebieden in het licht van hun instandhoudingsdoelstellingen waarbij de zekerheid wordt verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten’.

Aan onderhavige ontwerpvergunning ligt geen dergelijke passende beoordeling ten grondslag.

Er is dus geen passende beoordeling gemaakt waarin de gevolgen van de emissies voortkomend uit onderhavig project zijn beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebied; immers, het is uit bovenstaande punten reeds gebleken dat überhaupt onduidelijk is wat precies de totale emissies zijn voortkomend uit onderhavig project. Dit duidt temeer de noodzaak voor een passende beoordeling aan. Gezien het ontbreken van de vereiste passende beoordeling kan onderhavige natuurvergunning niet verleend worden.

10. Onbepaalde tijd

Gegeven de onzekere periode waarin de ongunstige staat van instandhouding zal blijven voortduren in combinatie met de onzekerheid over de werkelijk optredende stikstofemissies vanwege de beoogde bedrijfsvoering bent u ten onrechte voornemens een vergunning voor onbepaalde tijd te verlenen. Een ecologische schadebeoordeling heeft een maximale houdbaarheid van 10 jaar. Voor ecologisch wetenschappelijke beoordelingen geldt als richtwaarde een periode van maximaal 10 jaar. Langer dan 10 jaar vooruitkijken kan in de ecologie niet wetenschappelijk worden onderbouwd. Uit deze vaststellingen volgt dat een vergunning verlenen voor onbepaalde tijd niet verenigbaar is met de plichten die voortvloeien uit artikel 6 van de Habitatrichtlijn.

Er is immers geen zekerheid dat de te vergunnen activiteiten in een later stadium een nadelige invloed kunnen hebben op de ecologische situatie van de betrokken gebieden, waarvan de staat van instandhouding veelal ongunstig is. Zie ook ECLI:EU:C:2018:882, punt 103. De vergunning kan niet worden verleend voor onbepaalde tijd.

11. Toename van de natuurschade ondanks ‘gelijk blijven’ in stikstofdepositie

Ook vóór de referentiedatum milieu vergunde projecten dragen bij aan de stikstofoverbelasting en kunnen uiteraard significante gevolgen hebben. Significante effecten op natuurgebieden kunnen immers veroorzaakt worden door alle betrokken projecten, ook al dateren zij van vóór de datum waarop de Habitatrichtlijn (hierna ‘Hrl’) in nationaal recht is omgezet (zie ook ECLI:EU:C:2017:301, punt 61).

De conclusie dat door middel van salderen met de referentiesituatie de depositie van de gebruiksfase uitkomt op 0,00 mol/ha/jr of lager en dat daarmee de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden is niet in lijn met de jurisprudentie. In de conclusie bij de zaak ECLI:EU:C:2018:622 (punt 60) bespreekt de Advocaat-Generaal dat artikel 6 lid 2 en 3 van de Hrl niet slechts een gelijk blijven of beperkt dalen van de stikstofdepositie vereisen, maar veeleer dat het niveau van de belasting zo ver wordt vermindert dat op lange termijn een gunstige staat van instandhouding kan worden bereikt. Tevens is voornoemde conclusie strijdig met de ecologische inzichten dat hoe hoger en hoe langer de overbelasting met stikstof voortduurt, des te groter de negatieve gevolgen voor de stikstofgevoelige habitats zijn. Zie ook overweging 9.1 van de uitspraak ECLI:NL:RBOBR:2019:4830 en overweging 14.5 van ECLI:NL:RVS:2019:1603.

In onderhavig geval blijft er sprake van een overmaat aan stikstofemissie; het gelijk blijven in depositie leidt dus niet tot gelijkblijvende natuurschade, maar tot een toename van de natuurschade.

Conclusies:

1. De getallen in de aanvraag zijn in hoge mate inconsistent, onduidelijk en deels waarschijnlijk onjuist.
2. Hier is sprake van een sjoemelvergunning: Op papier gaat de stikstofdepositie niet omhoog, in de praktijk gaat dit wel gebeuren door de driemaal hogere stikstofemissie per opgewekte hoeveelheid energie bij vervanging van gasstook door biomassastook.
3. Een m.e.r.-beoordeling en/of passende beoordeling ontbreekt.
4. De vergunning kan niet worden verleend.

Verzoek

Gelet op het bovenstaande verzoek ik namens MOB uw voornemen te herzien en de vergunning niet te verlenen.

Hoogachtend,

Namens Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A.,

Mw. mr. D. Delibes

Bijlage 1: Machtiging D. Delibes

Bijlage 2: Uittreksel KVK van MOB

Bijlage 3: Info document MOB: 'Deposities van SO₂, HCl en HF zijn ook natuurschadelijk'